

ผลการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรทั่วไป ครั้งที่ 28 ในเขตจังหวัดสมุทรสาคร*

วุฒิชัยก จันจุ**

คำสำคัญ : ผลการเลือกตั้ง / การมีส่วนร่วมทางการเมือง

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การเลือกตั้งของประเทศไทย เป็นกระบวนการตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย เพื่อให้ได้มาซึ่งบุคคลเข้าไปทำหน้าที่ในการปกครองประเทศไทย อาทิ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรไทย, วุฒิสภาไทย, ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร, ผู้ว่าเมืองพัทยา และผู้บริหารท้องถิ่นอื่น ๆ ด้วยการให้ประชาชนออกเสียงเลือกบุคคลที่เห็นสมควร ประเทศไทยมีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเป็นการทั่วไปมาแล้ว 27 ครั้ง นับตั้งแต่ปี พ.ศ. 2476 เป็นต้นมา โดยครั้งล่าสุดเป็นครั้งที่ 28 มีขึ้นเมื่อวันที่ 24 มีนาคม 2562 (วิกิพีเดีย สารานุกรมเสรี, 2562) เป็นการเลือกตั้งครั้งประวัติศาสตร์ที่จะมีรูปแบบแตกต่างไปจากในอดีต ทั้งวิธีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ที่กำหนดให้เลือกสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขต มีบัตรเลือกตั้งเพียงใบเดียว แต่ผลคะแนนจะส่งผลถึง 3 เด้ง เลือก 1 ใบ แต่ได้ถึง 3 คือได้คะแนนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตแล้วยังได้คะแนนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อ และการตัดสินว่าจะเลือกใครเป็นนายกรัฐมนตรีตามบัญชีรายชื่อของพรรคการเมือง (พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้ง ส.ส. 2561)

ในการเลือกตั้งครั้งนี้ใช้ระบบเลือกตั้งแบบจัดสรรปันส่วนผสม (MMA) โดยกำหนดให้มีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จำนวน 500 คน แบ่งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร แบบแบ่งเขตเลือกตั้งจำนวน 350 คน และสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อ 150 คน การเลือกตั้งครั้งนี้จะใช้บัตรเลือกตั้งใบเดียวเพื่อเลือกบุคคลที่ชื่นชอบเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเขต ขณะเดียวกันคะแนนที่เราเลือกบุคคลที่ชื่นชอบในเขตของเราไม่ว่าจะชนะหรือแพ้ คะแนนจะถูกนำไปให้พรรคของคนที่เราเลือกสังกัดอยู่เพื่อนำไปคำนวณจำนวนที่นั่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อของพรรคนั้น (ค้นหาจากเพจ iLaw, เมื่อวันที่ 30 พ.ย. 61)

ทั้งนี้หลักเกณฑ์และวิธีการแบ่งเขตเลือกตั้งถูกกำหนดในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. 2561 ซึ่งกำหนดหลักการเรื่องจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขต และการแบ่งเขตการเลือกตั้งไว้ดังนี้

*บทความนี้เรียบเรียงจากการค้นคว้าอิสระเรื่องผลการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรทั่วไป ครั้งที่ 28

ในเขตจังหวัดสมุทรสาคร โดยมีรองศาสตราจารย์ ดร.วรภรณ์ จุลปานนท์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา

**นักศึกษาปริญญาโท หลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต โครงการสำหรับนักบริหาร คณะรัฐศาสตร์

มหาวิทยาลัยรามคำแหง

การกำหนดจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของแต่ละจังหวัดควรมี (มาตรา 26)

1. ให้ใช้จำนวนราษฎรทั้งประเทศตามหลักฐานการทะเบียนราษฎรในปีสุดท้ายก่อนปีที่มีการเลือกตั้งหารด้วยจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตทั้งหมด คือ 350 คน จะได้เป็นจำนวนราษฎรต่อสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร แบบแบ่งเขตหนึ่งคน โดยในการเลือกตั้งปี 2562 คณะกรรมการการเลือกตั้งได้ใช้จำนวนราษฎรตามฐานทะเบียนราษฎรปี 2560 จำนวน 66,188,503 คน มาคำนวณ และเมื่อนำจำนวนดังกล่าวมาหารกับจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร 350 เขต ก็จะได้ผลลัพธ์เป็นราษฎรเฉลี่ย 189,110 คน ต่อสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร หนึ่งคน

2. จังหวัดใดที่มีจำนวนราษฎรไม่ถึง 189,110 คน ให้จังหวัดนั้นมีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตได้หนึ่งคน โดยการเลือกตั้งครั้งนี้มีแปดจังหวัดจาก 77 จังหวัดที่มีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตจังหวัดละหนึ่งคน คือ ตราด นครนายก พังงา แม่ฮ่องสอน ระนอง สมุทรสงคราม สิงห์บุรี และอ่างทอง โดยจังหวัดจำนวนราษฎรน้อยที่สุดคือจังหวัดระนอง 190,399 คน ส่วนจังหวัดที่เหลือส่วนใหญ่มีราษฎรเกิน 200,000 คน

3. หากจังหวัดไหนมีจำนวนราษฎรเกินจำนวนราษฎรต่อสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตหนึ่งคน ให้เพิ่มที่นั่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรไปตามสัดส่วนจำนวนราษฎร และแบ่งเขตเท่าจำนวนของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขต โดยการแบ่งเขตจะต้องคำนึงถึงพื้นที่เขตเลือกตั้งที่ติดต่อกันและจำนวนราษฎรที่ใกล้เคียงกัน

เกณฑ์การแบ่งเขตเลือกตั้ง (มาตรา 27)

1. ให้รวมอำเภอเป็นหนึ่งเขตเลือกตั้ง
2. คำนึงถึงลักษณะพื้นที่ที่ใกล้เคียงกัน
3. ความสะดวกในการเดินทาง
4. การเคยอยู่ในเขตเลือกตั้งเดียวกัน

อย่างไรก็ตามหากรวมอำเภอตามที่ระบุแล้วได้จำนวนราษฎรมากหรือน้อยเกินไปสามารถแบ่งตำบลออกมาได้ แต่จะแยกหมู่บ้านออกจากตำบลไม่ได้ โดยให้แบ่งตามสภาพของชุมชนที่ราษฎรมีการติดต่อกันเป็นประจำมีลักษณะเป็นชุมชนเดียวกันและสามารถเดินทางติดต่อกันได้สะดวก แต่ต้องมีจำนวนราษฎรใกล้เคียงกันมากที่สุด

สำหรับจังหวัดสมุทรสาครนั้น มีเขตเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร 3 เขต (สำหรับการเลือกตั้ง พ.ศ. 2562) และมีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้งได้ 3 คน จากทั้งหมด 350 คนทั่วประเทศในสภาผู้แทนราษฎรไทย ดังนี้

เขตเลือกตั้งที่ 1 อำเภอเมืองสมุทรสาคร (เฉพาะตำบลท่าทราย ตำบลมหาชัย ตำบลท่าฉลอม ตำบลโกรกกราก ตำบลบางหญ้าแพรก ตำบลโคกขาม ตำบลพันท้ายนรสิงห์ ตำบลบางน้ำจืด และตำบลคอกกระบือ)

เขตเลือกตั้งที่ 2 อำเภอเมืองสมุทรสาคร (เฉพาะตำบลนาดี) และอำเภอกระทุ่มแบน (ยกเว้นตำบลหนองนกไข่ ตำบลบางยาง และตำบลท่าเสา)

เขตเลือกตั้งที่ 3 อำเภอบ้านแพ้ว, อำเภอกระทุ่มแบน (เฉพาะตำบลหนองนกไข่ ตำบลบางยาง และตำบลท่าเสา) และอำเภอเมืองสมุทรสาคร (เฉพาะตำบลบ้านเกาะ ตำบลชัยมงคล ตำบลบางกระเจ้า ตำบลท่าจีน ตำบลบ้านป่อ ตำบลบางโทรัด ตำบลกาหลง และตำบลนาโคก)

ดังนั้น จากการเลือกตั้งเมื่อวันที่ 24 มีนาคม 2562 ที่ผ่านมา ผู้ที่จะได้รับการเลือกตั้งเป็นแกนนำฝ่ายรัฐบาลจะต้องมีเสียงข้างมาก 376 ที่นั่ง จากทั้งหมด 500 ที่นั่งในสภาผู้แทนราษฎรไทย การเลือกตั้งครั้งนี้ นับเป็นการเลือกตั้งทั่วไปครั้งแรกหลังรัฐประหารในประเทศไทย พ.ศ. 2557 และภายใต้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 ระบบการเลือกตั้งเป็นแบบจัดสรรปันส่วนผสม โดยสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร 500 คนมาจากระบบแบ่งเขตคะแนนสูงสุด 350 เขต เขตละคน และอีก 150 คนมาจากที่นั่งปรับระดับ (leveling seat) ผู้ที่มีใช้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรสามารถได้รับเสนอชื่อเป็นนายกรัฐมนตรีได้หลายพรรคเสนอชื่อพลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา หัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ และนายกรัฐมนตรีก่อนการเลือกตั้ง กลับมาดำรงตำแหน่ง จึงมีการแบ่งพรรคการเมืองออกเป็นสามฝ่ายหลัก คือ ฝ่ายหนึ่งสนับสนุนพลเอกประยุทธ์ ฝ่ายหนึ่งคัดค้าน และอีกฝ่ายหนึ่งยังไม่ประกาศตัวชัดเจน คืบวันเลือกตั้ง หลังการนับคะแนนอย่างไม่เป็นทางการแล้วเสร็จร้อยละ 93% พบว่าพรรคพลังประชารัฐได้รับคะแนนเสียงมากที่สุด รองลงมาได้แก่ พรรคเพื่อไทย แต่พรรคเพื่อไทยได้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตมากกว่า (ค้นหาจาก <https://th.wikipedia.org> , เมื่อวันที่ 26 มีนาคม 2562)

ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยสนใจที่จะศึกษาถึงผลการเลือกตั้งครั้งที่ 28 เมื่อวันที่ 24 มีนาคม 2562 ของจังหวัดสมุทรสาคร เพื่อศึกษาสถานการณ์ทางการเมืองไทยในภาพรวม และวิเคราะห์สถานการณ์การเมืองในจังหวัดสมุทรสาคร รวมทั้งค้นคว้าหาข้อมูลเกี่ยวกับฝ่ายที่สนับสนุนพลเอกประยุทธ์ ฝ่ายที่คัดค้าน และฝ่ายที่ยังไม่ประกาศตัวชัดเจน สิ่งที่น่าสนใจอีกประการหนึ่ง คือ การที่พรรคการเมืองหน้าใหม่ที่ได้รับคะแนนเสียงค่อนข้างมาก ทำให้ไม่จึงได้รับกระแสความนิยม และพรรคการเมืองเก่าที่ได้รับคะแนนเสียงค่อนข้างน้อยจนทำให้หัวหน้าพรรคประกาศลาออก การศึกษาครั้งนี้จะก่อให้เกิดประโยชน์ต่อการวิเคราะห์การเมืองไทย และยังเป็นข้อมูลสำหรับการศึกษาประวัติศาสตร์ทางการเมืองไทยต่อไปด้วย

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาภาพรวมสถานการณ์ทางการเมืองท้องถิ่นในจังหวัดสมุทรสาครเปรียบเทียบกับสถานการณ์ทางการเมืองไทยในปัจจุบัน
2. เพื่อศึกษารูปแบบการเลือกตั้งตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560
3. เพื่อศึกษาวิเคราะห์ผลการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรทั่วไป ครั้งที่ 28 เมื่อวันที่ 24 มีนาคม 2562 ของจังหวัดสมุทรสาคร

วิธีดำเนินการศึกษา

การศึกษานี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) เป็นการศึกษาจากเอกสาร ตำรา งานวิจัย บทความ และสื่อต่าง ๆ ทั้งโซเชียล และข่าวโทรทัศน์ เกี่ยวกับสถานการณ์ทางการเมืองไทยในภาพรวม ตั้งแต่ช่วงก่อนและหลังสมัยนายกรัฐมนตรีนางสาวยิ่งลักษณ์ ชินวัตร ดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรี

และศึกษาวิเคราะห์ผลการเลือกตั้งครั้งที่ 28 เมื่อวันที่ 24 มีนาคม 2562 ของจังหวัดสมุทรสาคร ว่าปัจจัยใดที่ทำให้คะแนนเสียงเลือกตั้งของแต่ละพรรคแตกต่างกัน รวมทั้งศึกษารูปแบบการเลือกตั้งตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560

บทสรุป

ผลการเลือกตั้งครั้งที่ 28 ในเขตจังหวัดสมุทรสาคร

จากวันที่ 24 มีนาคม พ.ศ. 2562 ผลการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ส.ส.) ในเขตพื้นที่จังหวัดสมุทรสาครมีผลสรุปผู้ชนะการเลือกตั้ง ทั้ง 3 เขตดังนี้

โดยในพื้นที่เขตเลือกตั้งที่ 1 นายทองแดง เบ็ญจะปัก ผู้สมัครหมายเลข 1 จากพรรคอนาคตใหม่ มีคะแนน 28,536 คะแนน โดยมีคะแนนนำห่าง นาย อัครเดช สุวรรณชัย อดีตนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดสมุทรสาคร ผู้สมัครหมายเลข 13 จากพรรคพลังประชารัฐ และนายอนุสรณ์ ไกรวัตน์อนุสรณ์ อดีตสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดสมุทรสาคร ผู้สมัครหมายเลข 11 จากพรรคชาติไทยพัฒนา รวมถึงนายกุลวัชร หงษ์คู อดีตนายกเทศมนตรีนครสมุทรสาคร ผู้สมัครหมายเลข 12 จากพรรคประชาธิปัตย์

ส่วนเขตเลือกตั้งที่ 2 นายสมคร บ่องวงษ์ ผู้สมัครหมายเลข 14 จากพรรคอนาคตใหม่มีคะแนน 36,838 คะแนน ชนะผู้สมัครตัวเต็งอย่างนายอภิชาติ โพธิ์ถนอม รองประธานสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดสมุทรสาคร ผู้สมัครหมายเลข 2 จากพรรคชาติไทยพัฒนา กับนาย สมชัย ศรีสุทธิยากร อดีตกรรมการการเลือกตั้งผู้สมัครหมายเลข 11 จากพรรคประชาธิปัตย์ และนายมาโนช เอี่ยมประเสริฐ ผู้สมัครหมายเลข 13 จากพรรคพลังประชารัฐ

ในส่วนพื้นที่เขตเลือกตั้งที่ 3 นางสาวจอมขวัญ กลับบ้านเกาะ อดีตประธานสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดสมุทรสาครผู้สมัครหมายเลข 1 จากพรรคพลังประชารัฐ ได้คะแนน 23,159 คะแนน มีคะแนนนำนายปัญญา ชวนบุญ อดีตประธานสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดสมุทรสาครผู้สมัครหมายเลข 4 ของพรรคชาติไทยพัฒนา และอันดับที่ 3 นายไพฑูรย์ หิรัญการ ผู้สมัครหมายเลข 6 จากพรรคอนาคตใหม่

รูปแบบการเลือกตั้งไทยจากอดีตถึงปัจจุบัน

นับตั้งแต่มีการประกาศใช้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย เมื่อวันที่ 10 ธันวาคม 2475 ก็ได้มีการจัดการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ส.ส.) ครั้งแรกในประเทศไทย ตามแบบการปกครองในระบอบประชาธิปไตย เมื่อวันที่ 15 พฤศจิกายน 2476 และตลอดระยะเวลา 85 ปีที่ผ่านมา ประเทศไทยมีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร มาแล้วถึง 28 ครั้ง ตั้งแต่ปี 2476 จนถึงปัจจุบัน

การเลือกตั้งแบบทางอ้อม

เป็นรูปแบบการเลือกตั้งที่ผู้ใช้สิทธิเลือกตั้งไม่ได้ลงคะแนนเลือกผู้สมัครให้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองโดยตรง แต่ต้องมอบสิทธิในการตัดสินใจให้กับผู้แทนหรือคณะบุคคลที่ตนเลือก เข้าไปทำหน้าที่เลือกผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองแทน โดยเหตุผลที่จัดให้มีการเลือกตั้งในรูปแบบดังกล่าว เนื่องจากคณะกรรมการการเลือกตั้ง (กกต.) ในขณะนั้นต้องการให้ผู้แทนหรือคณะบุคคลซึ่งมีความเหมาะสม เป็นผู้ใช้วิจารณญาณเลือกผู้ที่มีความรู้ความสามารถในการทำหน้าที่ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองแทนผู้ใช้สิทธิเลือกตั้ง

การเลือกตั้งแบบแบ่งเขต

คือ การเลือกตั้งที่ประชาชนเป็นผู้ลงคะแนนเสียง เพื่อเลือกผู้แทนในเขตของตนเองโดยตรง ทั้งนี้ จำนวนผู้แทนของแต่ละเขตนั้น จะ เป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ อาทิ ตั้งเกณฑ์ไว้ว่า จำนวนประชากร 100,000 คน ต่อสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ส.ส.) 1 คน หากเขตการเลือกตั้งใดมีจำนวนประชากร 310,000 คน เขตดังกล่าวต้องมี ส.ส. 3 คน

การเลือกตั้งแบบรวมเขต

เป็นการยุบรวมเขตเลือกตั้งให้เหลือเพียง 1 จังหวัด ต่อ 1 เขตเลือกตั้งเท่านั้น ขณะที่จำนวนของผู้แทนก็ยังคงใช้วิธีกำหนดตามสัดส่วนประชากรในเขตดังกล่าว อาทิ มีการกำหนดให้ประชากร 100,000 คน ต่อ ส.ส. 1 คน และหากจังหวัดมีเศษของครึ่งแสนให้มี ส.ส. ได้อีก 1 คน ฉะนั้น เมื่อจังหวัด ข. มีประชากร 270,000 คน เท่ากับมี ส.ส. 3 คน

การเลือกตั้งแบบรวมเขต เรียงเบอร์

เรียกว่า เป็นการเลือกตั้งที่มีสิทธิเลือกตั้งสามารถเลือกผู้แทนได้พร้อมกันหลาย ๆ คน แต่จำนวนผู้แทนต้องไม่เกินไปจากจำนวนผู้แทนที่ถูกกำหนดไว้ในเขตเลือกตั้งนั้น ๆ อาทิ เขตเลือกตั้งที่ 1 มีผู้แทนได้ 3 คน ผู้มีสิทธิเลือกตั้งสามารถลงคะแนนเลือกผู้แทนได้ 3 คนเช่นกัน โดยการลงคะแนนดังกล่าวไม่จำเป็นต้องเลือกผู้แทนจากพรรคเดียวกัน และเมื่อมีการนับคะแนนผู้ที่ได้คะแนนสูงสุดเรียงตามลำดับจนครบจำนวนผู้แทนที่พึงมีในเขตนั้น คือ ผู้ได้รับเลือกตั้ง

การเลือกตั้งแบบแบ่งเขต เรียงเบอร์

เป็นการเลือกตั้งทางตรงจากประชาชนซึ่งเป็นผู้มีสิทธิเลือกตั้ง โดยในการเลือกรูปแบบนี้ได้มีการปรับเปลี่ยนเขตเลือกตั้งใหม่ จากเดิมที่กำหนด 1 จังหวัด คือ 1 เขตเลือกตั้ง เป็นหลายอำเภอรวมกันเป็น 1 เขตเลือกตั้งแทน ส่งผลให้ใน 1 จังหวัด อาจมี ส.ส. ได้มากกว่า 1-3 คนโดยกำหนดไว้ว่า 1 เขตการเลือกตั้ง มี ส.ส. 1 คน ต่อจำนวนประชากร 150,000 คน ดังนั้น ถ้าจังหวัด ฉ. มี 2 เขตเลือกตั้ง จำนวนประชากรทั้งหมด 335,000 คน เท่ากับว่า จังหวัด ฉ. จะมี ส.ส. 3 คน- เขตที่ 1 มีประชากร 130,000 คน/ส.ส. 1 คน- เขตที่ 2 มีประชากร 205,000 คน/ส.ส. 2 คน

การเลือกตั้งแบบผสม

คือ การใช้ระบบการเลือกตั้ง 2 ระบบในครั้งเดียว เพื่อให้ได้จำนวนผู้แทนตามที่ต้องการ โดยระบบการเลือกตั้งที่ใช้ อาจเป็น (1) ระบบเลือกตั้งแบบสัดส่วน กับระบบเสียงข้างมากธรรมดา(2) ระบบเลือกตั้งแบบสัดส่วน กับระบบเสียงข้างมากเด็ดขาด

สำหรับสัดส่วนผู้แทนทั้ง 2 ระบบนั้น อาจกำหนดให้มีจำนวนผู้แทนเท่ากัน หรือผู้แทนระบบใดมากกว่าอีกหนึ่งระบบก็ได้ ซึ่งเรื่องนี้ต้องเป็นตาม พ.ร.บ. การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ที่ประกาศใช้ในการจัดการเลือกตั้งครั้งนั้น

การเลือกตั้งแบบแบ่งเขต บัญชีรายชื่อ

ถือเป็นการเปลี่ยนกฎกติกาทางการเมืองอย่างชัดเจน เนื่องจากการนำระบบบัญชีรายชื่อ และแบ่งเขตเลือกตั้ง มาใช้ควบคู่กันในการเลือกผู้แทน ซึ่งในการเลือกตั้งในลักษณะนี้ มีเพียงจำนวนผู้แทนแบบแบ่งเขตเท่านั้น ที่มีจำนวนคงที่ในแต่ละเขตเลือกตั้ง ขณะที่จำนวนผู้แทนแบบบัญชีรายชื่อจะถูกแบ่งตามสัดส่วนของคะแนนเสียงที่ได้กับจำนวนที่นั่งในสภาในส่วนของสมาชิกที่มาจากระบบบัญชีรายชื่อตามเกณฑ์หรือรูปแบบที่กำหนดไว้ อาทิ รัฐธรรมนูญกำหนดให้ ส.ส. ประกอบด้วยสมาชิกจำนวน 500 คน แบ่งเป็น (1) ส.ส. ที่มาจากระบบการเลือกตั้งแบบบัญชีรายชื่อ จำนวน 100 คน (2) ส.ส. ที่มาจากระบบการเลือกตั้งแบบแบ่งเขตเลือกตั้งจำนวน 400 คน เป็นต้น

การเลือกตั้งแบบแบ่งเขต สัดส่วน

เป็นการใช้ระบบเลือกตั้งแบบแบ่งเขตและสัดส่วนในแบบคู่ขนานกัน หรือที่เรียกว่าระบบการเลือกตั้ง “แบบผสม” โดยมีการจัดสรรที่นั่งของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรออกเป็น 2 กลุ่ม ได้แก่

(1) กลุ่มที่เป็นผู้สมัครในระบบเขตเลือกตั้ง จำนวน 400 คน จากทั่วประเทศ

(2) กลุ่มที่เป็นผู้สมัครในระบบสัดส่วนจากบัญชีรายชื่อพรรคการเมือง จำนวน 80 คน จาก 8 กลุ่มจังหวัด

โดยคะแนนทั้ง 2 ส่วนนี้ จะเป็นอิสระออกจากกัน คือ จะไม่มีการนำคะแนนมาคิดรวมกัน รวมถึงไม่มีการชดเชยคะแนนเพื่อเพิ่มจำนวนที่นั่งพรรค ถือเป็นการสะท้อนให้เห็นถึงความนิยมของแต่ละพรรคอย่างแท้จริง

พฤติกรรมเลือกตั้งของประชาชนในพื้นที่จังหวัดสมุทรสาคร

ประชาชนมีความกระตือรือร้นมาก มีความหวัง ชาวบ้านส่วนมากจะชักชวนกันไปใช้สิทธิ เลือกตั้ง มีการจับกลุ่มพูดคุยกันว่าอยากได้พรรคการเมืองใด มีแนวโน้มไปใช้สิทธิกันมาก ส่วนใหญ่มีความสนใจการเลือกตั้งในครั้งนี้เป็นอย่างมาก ต้องการที่จะไปใช้สิทธิเพื่อที่จะได้รัฐบาลชุดใหม่โดยเร็ว ประชาชนได้รับข้อมูลข่าวสารอย่างต่อเนื่องและทราบว่าจะต้องออกไปใช้สิทธิในวันที่ 24 มีนาคม เพราะต้องการผู้นำที่เข้มแข็งเพื่อให้มาช่วยพัฒนาบ้านเมือง ต้องการได้คนที่ตนเองชอบก็เลยต้องออกไปใช้สิทธิ เพราะกลัวว่าจะต้องได้คนที่ไม่ดีมาบริหารบ้านเมือง และมันก็เป็นหน้าที่ตนเองต้องทำรวมถึงต้องการที่จะเห็นรัฐบาลชุดใหม่ ที่มาจากการเลือกตั้งจากประชาชนเพื่อที่จะให้ประเทศดำเนินไปอย่างเป็นปกติ และจะได้มีการมาพัฒนาท้องถิ่น สื่อประชาสัมพันธ์เป็นแรงจูงใจที่สำคัญในการเชิญชวนชาวบ้านออกไปใช้สิทธิ เช่น มีรถมาแห่หา เสียง มีใบปลิว แจก เมื่อดูโทรทัศน์ก็ทำให้อยากไปเลือกตั้ง มีดารามาชักชวนทำให้น่าสนใจ มีป้ายประกาศ มีเบอร์ มีนโยบาย มีรูปภาพก็ทำให้คนสนใจ การซื้อเสียง เมื่อก่อนนี้เคยพบเห็นแต่ปัจจุบันนี้ไม่มีการแจกจ่ายเงินมีเพียงเรียกไปฟังนโยบายเท่านั้นการเลือกตั้งครั้งนี้ชาวบ้านส่วนใหญ่ยังไม่ได้ยินว่า มีการทุจริต บทบาทของประชาชนที่ช่วยให้การเลือกตั้งเป็นไปอย่างบริสุทธิ์ ยุติธรรม กรรมการหมู่บ้านคอย ให้คำแนะนำชี้แนะแนวทางชี้แจงเหตุผลที่ต้องมีการเลือกตั้งให้กับชาวบ้าน และชาวบ้านควรทำหน้าที่ของตนเองและตัวเองไม่ควรขายเสียง โดยรวมแล้วมีการให้ความสำคัญกับบทบาทของประชาชนที่เป็นผู้ไปใช้สิทธิกันเป็นอย่างดี

ในส่วนบทบาทของกรรมการการเลือกตั้งในเขตจังหวัดสมุทรสาครนั้นโดยสรุป กรรมการการเลือกตั้งจะมีอำนาจหน้าที่อยู่ 3 ประการ ที่ครอบคลุมทั้ง ด้านบริหาร ตุลาการ และ นิติบัญญัติ ด้านบริหาร คือ การ

ควบคุมและดำเนินการจัดให้มีการเลือกตั้งทั้งการเลือกตั้งระดับชาติ ระดับท้องถิ่น รวมทั้งการออกเสียงประชามติ ด้านตุลาการ คือ การสืบสวนสอบสวนและวินิจฉัยชี้ขาดสั่งให้มีการเลือกตั้งใหม่ นับคะแนนใหม่ รวมทั้งการสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งผู้สมัครและสมาชิกสภาที่ทำผิดกฎหมายเลือกตั้ง ด้านนิติบัญญัติ คือ การออกกระเปียบคำสั่ง ข้อกำหนดที่จำเป็นต่อการปฏิบัติงาน โครงสร้างของกรรมการการเลือกตั้งจังหวัด ประกอบไปด้วยสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งระดับจังหวัด อันมีคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัด ผู้อำนวยการเลือกตั้งประจำจังหวัด และในระดับปฏิบัติงาน เจ้าพนักงานผู้ดำเนินการเลือกตั้ง

ข้อเสนอแนะ

1. สร้างความตระหนักในการไปใช้สิทธิใช้เสียงมากยิ่งขึ้น และควรมีการตรวจสอบรายชื่อก่อนการไปใช้สิทธิเลือกตั้งทุกครั้ง
2. สร้างความร่วมมือกับประชาชน การเสริมสร้างประชาชนในกิจกรรมการปกครองท้องถิ่น คอยเป็นหูเป็นตา คอยตรวจสอบ หากพบการทุจริตในการเลือกตั้ง ให้แจ้งหน่วยงานที่รับผิดชอบทันที
3. ควรส่งเสริม และสนับสนุนให้ประชาชนทำหน้าที่เป็นกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งในแต่ละหน่วยเพิ่มมากยิ่งขึ้น
4. ควรส่งเสริมให้ประชาชนติดตามผลการเลือกตั้ง ณ สถานที่นับคะแนนหรือทางสื่อต่าง ๆ มากขึ้น
5. ภาครัฐและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรมีการวางแผนในการพัฒนาและปรับปรุงให้ประชาชนเกิดความร่วมมือทางการเมือง มากขึ้น และมีการมอบหมายให้บุคลากรประเมินผลและติดตามงานเป็นระยะ
6. ควรพิจารณาตัวแปรอื่น ๆ ที่มีความสัมพันธ์กับการเลือกตั้ง เช่น ศาสนา ความรู้สึกต่อการเลือกตั้ง เพื่อพิจารณาตัวแปรความสัมพันธ์ต่อไป

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ในการศึกษาครั้งต่อไปควรทำการศึกษาถึงปัจจัยที่ส่งเสริมให้ประชาชนไปใช้สิทธิเลือกตั้ง เพื่อที่จะได้ทราบถึงสาเหตุ และรณรงค์ให้ประชาชนไปใช้สิทธิได้ถูกต้อง
2. ควรศึกษาถึงการลดค่าใช้จ่ายในการไปใช้สิทธิเลือกตั้ง เพื่อที่จะกระตุ้นให้ประชาชนไม่รู้สึกว่าการไปเลือกตั้งต้องทำให้มีค่าใช้จ่ายเกินความจำเป็น

บรรณานุกรม

กรมพล ทองธรรมชาติ, สมบูรณ์ สุขสาราญ และปรีชาหงษ์ไกรเลิศ. (2531). *การเลือกพรรค การเมือง และเสถียรภาพของรัฐบาล*. กรุงเทพมหานคร : ฝ่ายวิจัย คณะรัฐศาสตร์
กรรมการปกครอง. (2543). *กระทรวงมหาดไทยกับการกระจายอำนาจ*. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์อาสา.
ชูบ กาญจนประกร. (2513) สภาปัจจุบัน ปัญหา และความต้องการทางด้านการเมือง. ของประเทศไทย. กรุงเทพมหานคร : บรรณสาร สพบ.

- ธงชัย วงศ์สุวรรณ. (2531). *ทัศนคติทางการเมืองและการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน : ศึกษาเฉพาะกรณีประชาชน อำเภอเมืองชลบุรี จังหวัดชลบุรี ประเทศไทย*. วิทยานิพนธ์ ปริญญาโท สาขาวิชาการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- บุญเลิศ ศุภติติก. (2521). *วารสารธรรมศาสตร์ (ต.ค.-ธ.ค.) สื่อมวลชนหลังแฝงในการพัฒนาการเมืองที่อุบลราชธานี*. กรุงเทพฯ : เจริญวิทย .
- วิสุทธิ โปธิแทน. (2542). *ประชาธิปไตย : แนวคิดและตัวแบบประชาธิปไตยในทุกยุคทุกสมัย*. กรุงเทพมหานคร : ธรรมศาสตร์.
- ศรีนวล ปาวา. (2539). *ทัศนคติทางการเมืองของเยาวชน อายุ 18-19 ปี ที่มีการเลือกตั้ง : ศึกษา เฉพาะกรณี นักศึกษามหาวิทยาลัยของรัฐ ในเขตกรุงเทพมหานคร*. ภาคนิพนธ์หลักสูตร ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชานโยบายสาธารณะและการวางแผนสังคม, บัณฑิต วิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกริก.
- ศุภชัย ยาวะประภาส. (2538). *นโยบายสาธารณะ*. กรุงเทพมหานคร : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สมบุญ สุขสาราน. (2527). *การเมืองการปกครองสหราชอาณาจักร*. กรุงเทพมหานคร : บริษัทโรงพิมพ์ ไทยวัฒนาพานิช จำกัด.
- สุเทพ อรรถการ. (2524). *พรรคการเมืองไทยในระบบเสรีประชาธิปไตย*. กรุงเทพมหานคร : บางสะแก การพิมพ์.
- สมพงษ์ ไหมวีจิตร. (2529). *ทัศนคติทางการเมืองของนักเรียนนายร้อย*. สารนิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขา รัฐศาสตร์, คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. จุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย.
- สุจิต บุญบงการ และพรศักดิ์ ผ่องแผ้ว. (2531). *พฤติกรรมกรรมการลงคะแนนเสียงเลือกตั้งของคนไทย*. กรุงเทพมหานคร : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง. (2542, พฤศจิกายน). *พระราชบัญญัติรัฐธรรมนูญว่าด้วย คณะกรรมการ การเลือกตั้ง 2541, การเลือกตั้งสภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสมาชิก 2541, พรรคการเมือง พ.ศ. 2541. (พิมพ์ครั้งที่ 7)*. กรุงเทพมหานคร : สุนทรออฟเซต.